

SEPTEMBER
2024

HANDLEIDING LESOBSERVATIEFORMULIER ICT-BEKWAAMHEID

HANDLEIDING LESOBSERVATIEFORMULIER ICT-BEKWAAMHEID

Bij jouw school staat ict-bekwaamheid hoog op de agenda. Maar wat is ict-bekwaam eigenlijk? Welke vaardigheden zijn gewenst? En welke vaardigheden komen terug in het curriculum en in de klas? Met een lesobservatieformulier kun je dit in kaart brengen.

Stap 1 – perspectief bepalen

Om te bepalen welke vaardigheden gewenst zijn rondom ict-bekwaamheid is de onderwijsvisie van belang. Wat zegt deze visie over hoe er wordt geleerd over en met ict?

Voorbeeld

De onderwijsvisie van het MBO Innovatiecollege is gebaseerd op het connectivisme. Deze leertheorie legt verbanden tussen ideeën en concepten door meerdere informatiebronnen aan te boren. Bij het uitvoeren van het connectivisme is zelfregie belangrijk. Daarom worden docenten van het MBO Innovatiecollege getraind om, met behulp van software, zelfregie bij studenten te stimuleren.

TIP

Een beginpunt bepalen is lastig. Het kan helpen om het raamwerk van iXperium/CoE te gebruiken als inspiratiebron. Bekijk de verschillende [competentiegebieden](#) en bepaal welke het beste aansluiten bij jouw school. Vervolgens kun je met de [monitor Leren en lesgeven met ict](#) de gekozen vaardigheden periodiek toetsen. Kan je daar wat hulp bij gebruiken? Bekijk dan de handreiking [Competentieprofiel op maat](#).

Stap 2 – lesopbouw

Het observeren van een les gebeurt vanuit een vastomlijnd opbouw. Dat is prettig voor zowel de docent als voor de observant. Er kan worden geobserveerd op basis van de [zes rollen van de docent](#), maar ook op basis van de lesopbouw. Denk daarbij aan een structuur zoals het VUT-model: vooruitkijken, uitvoeren en terugblikken (Geerts et al., 2020). Er zijn verschillende onderzoeken verricht naar het lesobservaties. Mede op basis van deze

onderzoeken is het ICALT-lesobservatieformulier ontworpen, een wetenschappelijk onderbouwd instrument (Maulana et al., 2015).

Voorbeelden

Meerdere scholen delen online hun lesobservatieformulier. Kijk bijvoorbeeld naar:

- De informatie en verwerking van ICALT door [Begeleiding startende leraren](#).
- Het lesobservatieformulier van de [Wageningen Universiteit](#) dat is opgebouwd aan de hand van de zes rollen van de docent.
- Het lesobservatieformulier van de [Rijksuniversiteit Groningen](#) met een uitgebreide uitleg over het beoordelen van de observatie.

Stap 3 – beoordelen

Onderdeel van het lesobservatieformulier is het op waarde schatten van de waargenomen gedragingen. Er zijn meerdere beoordelingsmethoden. Maar welke methode je ook kiest, het is altijd van belang dat de observatie zo objectief mogelijk is.

Voorbeelden van beoordelingsmethoden

- Laat per gekozen indicator weten of het is waargenomen (ja/nee) en in welke mate (nauwelijks, een beetje, sterk).
- Laat per gekozen indicator weten of het is waargenomen (ja/nee) en geef ruimte voor opmerkingen van de observant.

EEN VIERPUNTSSCHAAL:			
1 overwegend zwak in deze les;	2 meer zwak dan sterk in deze les;	3 meer sterk dan zwak in deze les;	4 overwegend sterk in deze les.

EEN VIJFPUNTSSCHAAL, NAAR DE THEORIE VAN DE LIKERT-SCHAAL:				
1 nooit	2 zelden	3 soms	4 vaak	5 altijd

• [Development and evaluation of a questionnaire measuring pre-service teachers' teaching behaviour](#) – evaluatieonderzoek naar de kwaliteit van de ICALT leerlingvragenlijst – Ridwan Maulana, Michelle Helms-Lorenz & Wim van de Grift (2015). Development and evaluation of a questionnaire measuring pre-service teachers' teaching behaviour: a Rasch modelling approach. School Effectiveness and School Improvement, 26(2), 169-194, DOI: 10.1080/09243453.2014.939198

• Geerts, W. M., Kralingen, R., & van Kralingen, R. (2020). Handboek voor leraren. Coutinho.